

II

(Vorbereidende besluiten)

ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ

Advies van het Economisch en Sociaal Comité over de „Mededeling van de Commissie over milieu en werkgelegenheid (Bouwen aan een duurzaam Europa)”

(98/C 235/01)

De Commissie heeft op 24 november 1997 besloten, overeenkomstig artikel 198 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, het Economisch en Sociaal Comité te raadplegen over de voornoemde mededeling.

De Afdeling voor milieu, volksgezondheid en consumentenvraagstukken, die met de voorbereiding van de desbetreffende werkzaamheden was belast, heeft haar advies op 5 mei 1998 goedgekeurd. Rapporteur was de heer Pellarini.

Het Economisch en Sociaal Comité heeft tijdens zijn 355e Zitting (vergadering van 28 mei 1998) het volgende advies uitgebracht, dat met algemene stemmen is goedgekeurd.

1. Inleiding

1.1. In de preambule van het Verdrag van Amsterdam is het beginsel van duurzame ontwikkeling opgenomen, en onder de doelstellingen van de Unie worden in artikel B achter hetzelfde streepje een „evenwichtige en duurzame ontwikkeling” en „een hoog werkgelegenheidsniveau” nauw aan elkaar gekoppeld.

1.2. De Mededeling van de Commissie waarover dit advies gaat, vormt een eerste stap op weg naar koppeling van milieu- en werkgelegenheidseisen. Verwacht wordt dat deze benadering vruchten zal afwerpen en dat hieruit conclusies worden getrokken voor de verdere vormgeving van het communautaire beleid.

1.3. Het ESC heeft zich al verscheidene keren over dit onderwerp gebogen, met name in het advies over „Economische groei en milieu”⁽¹⁾, waarvan een hoofdstuk gewijd is aan „De overgang naar duurzame groei”. Daarin wordt het volgende opgemerkt: „Zoals de zaken er nu voorstaan, ontkomt de Unie noch aan de doelstelling van duurzame ontwikkeling, noch aan die van

uitbreiding van de werkgelegenheid. Die twee met elkaar laten rijmen, vergt een doortastende politieke inzet en van alle deelnemende partijen verantwoordelijkheidsbesef bij de inspraak.”

1.4. Hiermee zijn we weer terug bij het uitgangspunt. Thans moet er echter ook rekening mee worden gehouden dat de Europese Raad van Luxemburg in december 1997 de Commissie heeft verzocht, een strategie uit te werken voor het integreren van de milieubeschermingseisen in het beleid en de maatregelen van de Gemeenschap, en dat deze strategie tijdens de komende Top in Cardiff zal worden bestudeerd.

2. Opmerkingen over de relatie tussen milieu en werkgelegenheid (hoofdstuk 2)

2.1. Het Comité stelt tot zijn tevredenheid vast dat de Commissie met name in het hoofdstuk „De overschakeling in goede banen geleid” de aanpak volgt die het in zijn eerdere adviezen heeft bepleit, en dat zij in hoofdstuk 3 een reeks specifieke ondersteunende beleidsmaatregelen voor de verschillende sectoren formuleert.

⁽¹⁾ PB C 155 van 21.6.1995.

2.2. Het Comité is er verder van overtuigd dat van een aantal in het Verdrag opgenomen beginselverklaringen in de praktijk niets terecht zal komen als er geen krachtig politiek signaal wordt afgegeven om het beleid op communautair, nationaal, regionaal en lokaal niveau in de richting van duurzame ontwikkeling te sturen. Het heeft hier al op gewezen in zijn advies over het vijfde milieuoactieprogramma, dat zijns inziens slechts kans van slagen heeft „indien op politiek niveau — in de Gemeenschap en in de lid-staten — prioriteiten worden vastgelegd”⁽¹⁾.

2.3. De EU heeft zich er ook op internationaal niveau — in 1992 in Rio m.b.t. het milieu in de wereld en in 1997 in Kyoto m.b.t. klimaatverandering — toe verbonden om via nieuwe parameters voor het behoud van natuurlijke hulpbronnen de groei in goede banen te leiden. Deze verbintenis moet daadwerkelijk worden nagekomen en in de verschillende maatregelen worden geïntegreerd. In de huidige fase kan hiervoor gezorgd worden door gebruik te maken van alle praktijken waarmee milieubescherming en werkgelegenheids groei geoptimaliseerd kunnen worden. Daarbij dient men wel te bedenken dat de resultaten niet zijn terug te voeren op afzonderlijke maatregelen, maar in een ruimere context tot uiting komen en alleen verder kunnen worden uitgebreid als er vastberaden een „duurzame-ontwikkelingsstrategie” wordt gevolgd.

2.4. Gezien het bovenstaande vindt het Comité dat bepaalde basisbegrippen in de Mededeling onvoldoende uit de verf komen en dat er geen volledig beeld wordt gegeven van wat tot dusverre via programma's en politieke initiatieven tot stand is gebracht.

2.5. De titel doet reeds een te oppervlakkige koppeling vermoeden tussen de begrippen milieu, werkgelegenheid en ontwikkeling; vooral de ondertitel „Bouwen aan een duurzaam Europa” heeft letterlijk genomen geen enkele betekenis, of is op zijn minst zeer duister.

2.5.1. Ter wille van de duidelijkheid was het beter geweest begrippen te gebruiken waarvan de betekenis vastligt, zoals bv. „Bouwen aan een concurrerend Europa in het kader van duurzame ontwikkeling”.

2.6. Gezien het belang en de omvang van de werkloosheid in Europa is het bovendien riskant milieubescherming automatisch aan werkgelegenheid te koppelen, zoals in de Mededeling de bedoeling lijkt. Het gaat hierbij weliswaar om twee doelstellingen die beide in alle communautaire beleidsmaatregelen moeten worden geïntegreerd, maar de bestrijding van de werkloosheid kan alleen maar het resultaat zijn van de tenuitvoerlegging van al deze beleidsmaatregelen samen.

2.6.1. Het mag niet worden vergeten dat bescherming en instandhouding van het milieu een beleidsterrein op

zich is, waar bovendien horizontale aspecten aan zitten. Het kan zinvol zijn, de milieueffectrapportage van projecten en programma's ter informatie te voorzien van een fiche met een beoordeling van de werkgelegenheidseffecten, teneinde de synergieën tussen verschillende beleidsterreinen op een rijtje te zetten. Hiermee mag echter niet worden vooruitgelopen op de desbetreffende besluiten, die louter op milieuoverwegingen gebaseerd dienen te zijn.

2.7. De Mededeling begint met de volgende opmerking (paragraaf 1.1): „Onze EU-economieën ontwikkelen zich niet op duurzame wijze.” Het hierop volgende betoog leidt echter niet tot de logische conclusie dat het sociaal-economische ontwikkelingsmodel moet worden aangepast en dat er behoefte is aan een nieuwe beleidsvisie waarin nieuwe knowhow en nieuwe vaardigheden van ondernemers tot hun recht kunnen komen, zoals in het Witboek van Delors (zie hieronder) werd bepleit en in het Vijfde programma voor duurzame ontwikkeling nader werd uitgewerkt.

2.7.1. Door zich te beperken tot het voorstellen van mogelijke sectorale maatregelen en acties binnen het bestaande kader, lijkt het alsof de Commissie opzettelijk de ogen sluit voor het feit dat het huidige groeiemodel geen recepten biedt voor een radicale oplossing van het vraagstuk, maar uitsluitend voor cosmetische ingrepen, waardoor de te verwachten schadelijke effecten zich in een later stadium zullen manifesteren.

2.8. Dit vermoeden wordt bevestigd wanneer men vaststelt dat in de Mededeling nergens dieper en met inachtneming van de huidige situatie wordt ingegaan op ten minste drie cruciale punten:

- de werkloosheid in Europa is niet van conjuncturele, maar van structurele aard;
- technologische ontwikkeling is weliswaar van fundamenteel belang om het concurrentievermogen van de Europese economie op te voeren, maar er kan niet met zekerheid worden beweerd dat met technologische innovatie meer arbeidsplaatsen kunnen worden geschapen dan er vervangen worden, met name wat traditionele arbeidsplaatsen van werknemers in loondienst betreft;
- het is een illusie te denken dat er nog steeds een automatisch causaal verband bestaat tussen het economische groeicijfer en de vermindering van de werkloosheid.

2.9. Uit bovenstaande overwegingen moge duidelijk zijn dat werkloosheidsbestrijding pas effect kan sorteren als er een alomvattend, op duurzame ontwikkeling gericht beleid wordt uitgewerkt waarbij gebruik wordt gemaakt van een hele reeks van instrumenten, dat het

⁽¹⁾ PB C 287 van 4.11.1992.

beginsel „de vervuiler betaalt” in acht neemt en dat aansluit bij een normatieve formalisering van het begrip „aansprakelijkheid voor milieuschade” (1).

2.10. Wanneer ervan wordt uitgegaan dat de analyse van de betekenis van het begrip duurzame ontwikkeling correct is (een analyse waar ook de Commissie in haar Mededeling mee instemt), dan is het duidelijk dat er om dit doel te verwezenlijken opnieuw moet worden nagedacht over de sociaal-economische mechanismen die momenteel aan productie en consumptie van goederen en diensten ten grondslag liggen. Alleen dan kan de koppeling milieu/werkgelegenheid, die in het werkgelegenheidsbeleid van de lid-staten weerspiegeld moet worden, maximaal resultaat opleveren.

2.11. In dit verband vindt het Comité het jammer dat de in hoofdstuk 10 van het Witboek van Delors geformuleerde gedachten over de onderbenutting van arbeid en de overbenutting van natuurlijke hulpbronnen en over de noodzaak van fiscale maatregelen om hier meer evenwicht in te brengen, in de Mededeling niet voldoende uitgewerkt worden (2).

2.11.1. Alleen als van deze zienswijze wordt uitgegaan, kunnen beide prioritaire doelstellingen (het beschermen van het milieu en het scheppen van werkgelegenheid) op zinvolle wijze aan elkaar gekoppeld worden, waarbij niet alleen op fiscaal gebied actie ondernomen, maar een dusdanig pakket van maatregelen getroffen dient te worden dat het beginsel van fiscale neutraliteit in acht wordt genomen.

2.12. Er dient een dynamische aanpak te worden ontwikkeld waarin rekening wordt gehouden met nieuwe behoeften op het gebied van milieupreventie en -bescherming, nieuwe productiemethoden en nieuwe visies op milieubeheer, alsmede met de nieuwe technologieën en diensten inzake voorlichting en opleiding die met de overgang naar „duurzame ontwikkeling” samenhangen. Alleen dan is het mogelijk vast te stellen welke nieuwe beroepsprofielen en nieuwe arbeidsplaatsen geschapen kunnen worden, en tevens profijt te trekken van de specifieke rol die het midden- en kleinbedrijf kan vervullen.

2.12.1. Bij het scheppen van deze nieuwe beroepsprofielen en nieuwe arbeidsplaatsen dient bijzondere aandacht te worden geschonken aan de voorschriften inzake veiligheid en gezondheid op de werkplek.

2.13. Voorts mogen de overwegingen niet beperkt blijven tot werknemers in de industrie; op grond van de nieuwe vormen van zelfstandige beroepsuitoefening en van tijdelijke en deeltijdarbeid, die vooral opgang

maken in voorlichtings- en adviseringsberoepen in de dienstensector, moet veeleer op een toename van atypische arbeid gerekend worden.

2.14. In het reeds genoemde ESC-advies over „Economische groei en milieu” werd opgemerkt dat milieubeschermingsmaatregelen niet automatisch tot een toename van de werkgelegenheid leiden. Dit wordt bevestigd in de uitgebreide documentatie die de diensten van de Commissie hebben verschaft over studies die de afgelopen jaren terzake zijn verricht. Uit deze studies blijkt evenwel dat milieubeschermingsmaatregelen waarbij gebruik wordt gemaakt van de beste technologie die voorhanden is, over het algemeen een positief, zij het slechts bescheiden, effect op de werkgelegenheid hebben, en dikwijls gecombineerd worden met op technologische innovatie en rationalisering van productieprocessen gerichte maatregelen die ervoor zorgen dat de bedrijven in kwestie concurrerend blijven, zodat op zijn minst tot het behoud van werkgelegenheid wordt bijgedragen.

2.14.1. Bij de ontwikkeling van nieuwe productieprocessen, producten en diensten die inspelen op een nieuwe vraag van industrie, overheid of consument, kunnen positieve synergieën worden geschapen. Daarvoor is echter wel een aanzienlijke investeringsinspanning vereist.

2.15. Afgezien van de „eco-industrie”, die speciaal tegemoet komt aan de vraag naar milieubeschermingstechnologieën en -diensten en die een nieuwe groeisector vormt, moet meer in algemene zin onderscheid worden gemaakt tussen enerzijds maatregelen om milieuverontreiniging terug te dringen en te voorkomen, die bijkomende investeringskosten met zich meebrengen maar zich op den duur vertalen in een besparing van grondstoffen en energie en aldus bijdragen tot een toename van de productiviteit en tot een vermindering van de maatschappelijke kosten van milieuschade op lange termijn, en anderzijds maatregelen inzake behoud en herstel van het natuurlijk en stedelijk milieu, die nieuwe, zowel traditionele als innovatieve, banen opleveren.

2.15.1. In dit verband moet tevens onderscheid worden gemaakt tussen de methoden die gehanteerd worden om de maatregelen te financieren. Bij de eerstgenoemde soort maatregelen gaat het om winstgevendende sectoren met een hoofdzakelijk particulier karakter (be- en verwerkende industrie, energieproductie, vervoer), terwijl de tweede soort maatregelen enorme overheidsinvesteringen vergen.

2.16. Kiezen voor een dynamische en alomvattende aanpak betekent echter ook dat er voor de verschillende soorten maatregelen nieuwe knowhow, vaardigheden en consultancydiensten nodig zijn. Hier kan niet alleen voor gezorgd worden door de overheid en door openbare instanties — die hiertoe de nodige voorzieningen moeten treffen —, maar ook door nieuwe dienstverlenende bedrijven, die belangrijke werkgelegenheidsmogelijkhe-

(1) Zie het ESC-advies over de „Mededeling aan de Raad en het Europese Parlement en het Economisch en Sociaal Comité: Groenboek inzake herstel van milieuschade” — PB C 133 van 16.5.1994.

(2) Zie het ESC-advies over het Witboek — PB C 295 van 22.10.1994.

den kunnen bieden. De werkgelegenheidseffecten hiervan moeten over de gehele linie en op middellange termijn berekend worden, waarbij de noodzakelijke herstructurerings in aanmerking dienen te worden genomen.

2.17. Daar „duurzame ontwikkeling” als doelstelling op internationaal niveau wordt nagestreefd, kan Europa ook profijt trekken van de uitvoer van schone technologieën en producten en van de export van knowhow, mits het hier in versneld tempo werk van maakt. Ook op dit terrein zijn positieve werkgelegenheidseffecten mogelijk.

2.18. Ook de rol van de centrale, regionale en lokale overheden moet grondiger worden bestudeerd, omdat deze met behulp van voorschriften of stimulerende maatregelen kunnen bereiken dat een regeling die in het algemeen belang is, ook voor particulieren interessant wordt. Zo kunnen zij ertoe bijdragen dat het huidige model geleidelijk wordt bijgestuurd in de richting van een economische groei die het milieu ontziet en verenigbaar is met het beginsel van duurzame ontwikkeling.

2.19. De verschillende sociaal-economische actoren kunnen in het kader van „gedeelde verantwoordelijkheid” een stimulerende rol spelen en de burgers bewust maken van en informeren over „duurzame” ontwikkeling en „duurzaam” consumeren, en daarbij gebruik maken van hun organisatorische middelen en hun contacten met het maatschappelijk middenveld. Vooral interessant in dit verband zijn reeds lopende experimenten inzake — óók grensoverschrijdende — samenwerking tussen verschillende maatschappelijke, beroeps-, vakbonds- en milieuoorganisaties.

2.20. Naast bewustmaking en voorlichting op horizontaal niveau, die nieuwe banen kunnen opleveren in de zgn. tertiaire sector waar vrijwilligersorganisaties werkzaam zijn wier activiteiten erkenning en waardering verdienen, moet het accent ook gelegd worden op een beter milieubeheer door ondernemingen in het kader van het milieu-auditsysteem. Er staat een herziening van dit systeem op stapel om het op ruimere schaal ingang te doen vinden, maar ook om het beter te doen aansluiten bij de behoeften van het MKB, en dan met name bij die van ambachtelijke en micro-ondernemingen. Wat de deelname aan het milieu-auditsysteem op EU-niveau betreft, is de situatie namelijk nogal onevenwichtig en de lid-staten zouden dan ook meer moeten doen om voor een evenwichtiger spreiding te zorgen.

2.21. Wat kleine en ambachtelijke bedrijven betreft, wijst het Comité op de noodzaak wettelijke en fiscale maatregelen uit te werken die op hun specifieke situatie zijn afgestemd, teneinde hen bij het invoeren van de milieunormen te helpen. Met name benadrukt het Comité dat de rol en de werkzaamheden van belangenhartigingsorganisaties ondersteund en verlicht moeten worden.

2.22. In het licht van bovengenoemde opmerkingen moet het Commissiedocument als overdreven voorzich-

tig gekenschetst worden. Het zet niet aan tot nieuwe gedachtevorming, maar biedt slechts een opsomming van mogelijke maatregelen in het kader van bestaand beleid.

3. Opmerkingen over ondersteunend beleid en kernactiviteiten (hoofdstukken 3 en 4)

3.1. In de Mededeling wordt een overzicht gegeven van in de verschillende sectoren reeds lopende acties en bestaande ondersteunende beleidsmaatregelen. Ook wordt een aantal kernactiviteiten voor de toekomst voorgesteld. Het hoofdstuk waarin dit laatste gebeurt (hoofdstuk 4) is het vaagste deel van het document en zou daarom inhoudelijk moeten worden aangevuld met concrete voorstellen die aansluiten bij de in hoofdstuk 3 gemaakte sectorale analyse.

3.2. Op basis van de ontvangen documentatie en van de initiatieven die in de lid-staten in overleg en samenwerking met de maatschappelijke en beroepskringen en de milieu- en consumentenorganisaties zijn ontplooid, stelt het Comité een aantal onderwerpen voor waarop dieper zou moeten worden ingegaan.

3.2.1. Nationale werkgelegenheidsmaatregelen

3.2.1.1. Het is belangrijk dat de duurzame-ontwikkelingsdimensie wordt ingebouwd in de richtsnoeren voor de uitwerking van het werkgelegenheidsbeleid van de lid-staten, teneinde een impuls te geven aan territoriale pacts van de lid-staten waarmee milieuhulpbronnen worden benut, innovatie en kennis worden bevorderd en passende instrumenten worden verschaft voor opleiding en verspreiding van knowhow, met name ten behoeve van het MKB. Dergelijke pacts zouden niet beperkt mogen blijven tot proefprojecten, maar moeten worden opgenomen in het toepassingsgebied van de Structuurfondsen.

3.2.2. Steden en stadsvernieuwingsbeleid als proefterreinen voor innovatieve maatregelen waarmee zowel aan milieu- als aan werkgelegenheidseisen kan worden voldaan

3.2.2.1. Het begrip „stedelijke ruimte” heeft de laatste jaren een steeds duidelijker betekenis gekregen. Helaas wordt deze echter steeds meer geassocieerd met het verval van stedelijke gebieden, waarin een aantal problemen spelen die met name van invloed zijn op het milieu. Oude beleidsschema's worden terzijde geschoven en het concept „stedelijke groei” wordt geleidelijk door het concept „stadsbehoud” vervangen. De noodzaak om alle door de stad veroorzaakte milieuproblemen op te lossen, staat tevens aan de wieg van een nieuwe

benadering, waarbij de stad niet langer simpelweg een ruimte is waarin mensen leven, zich verplaatsen en werken, maar een territoriale eenheid die functioneert als een stelsel van stromen en cycli waarvan het milieu-efficiënte en milieuvriendelijke beheer het welzijn van de burgers waarborgt ⁽¹⁾.

3.2.2.2. Het staat thans buiten kijf dat het stadsbeleid, d.w.z. de planning, de vormgeving en het in de gaten houden van de ontwikkeling van de stedelijke omgeving, bv. op het gebied van regelgeving, hergebruik, verkeer, afvalstoffen en energie, grote invloed heeft op de manier waarop het ecosysteem van stedelijke gebieden wordt beschermd en het verbruik van de daar aanwezige milieu- en territoriale hulpbronnen wordt teruggedrongen. Het staat niet alleen vast dat er voor de behoeften op het gebied van stadsontwikkeling milieuvriendelijke oplossingen kunnen worden bedacht, maar ook dat zij in overeenstemming kunnen worden gebracht met de noodzaak, nieuwe en duurzame werkgelegenheid te scheppen ⁽²⁾.

3.2.2.3. Wat de bouw- en huisvestingssector betreft, wordt vastgesteld dat de voorzieningen en stimulerende maatregelen die getroffen zijn om het woningbestand in stand te houden en te herstructureren, van gunstige invloed kunnen zijn op de kwaliteit van het stadsmilieu. Initiatieven in deze sector zijn complex en onderling nauw met elkaar verweven, omdat zij een groot aantal terreinen en vakgebieden omvatten, zoals de stadsvernieuwingcultuur, maatregelen ter sanering van historische centra of buitenwijken, instandhouding en herinrichting van terreinen in stedelijke gebieden, en algemene verbetering van de milieu-omstandigheden in de steden.

3.2.2.4. Bij de sanering van gebouwen moet gestreefd worden naar een zuinig gebruik van energie. Hiertoe dient tevens een actief beleid te worden gevoerd om de gebruikers bij energiebesparing te betrekken, waarbij ook gedacht kan worden aan gepaste stimulerende maatregelen. De praktijk heeft uitgewezen dat dit niet alleen goed is voor het milieu, maar ook bijdraagt tot een toename van de werkgelegenheidsmogelijkheden.

3.2.3. Afvalbeheer

3.2.3.1. Zoals het Comité reeds in zijn adviezen ter zake ⁽³⁾ heeft opgemerkt, ontstaan er in het kader van het preventieve beleid om de hoeveelheid afval aan de bron te beperken, het afval gescheiden op te halen en het te verwerken met het oog op hergebruik en recycling, nieuwe beroepsprofielen en nieuwe werkgelegenheidskansen, die verder kunnen worden gestimuleerd.

3.2.4. Vervoer

3.2.4.1. Het ESC heeft er in verscheidene adviezen ⁽⁴⁾ op gewezen dat de openbaarvervoersystemen — met name die in de steden — herzien en gerationaliseerd moeten worden, en dat milieuoverwegingen een plaats moeten krijgen in de plannen om de nationale en trans-Europese vervoernetwerken uit te breiden. Secundaire spoorlijnen moeten worden opgewaarderd en het lokale vervoer moet worden versterkt.

3.2.4.2. Zoals in het ESC-advies over het Groenboek inzake de vervoersimpact op het milieu ⁽⁵⁾ is benadrukt, is het van essentieel belang dat uitbreiding van het openbaar vervoer wordt aangemoedigd.

3.2.5. Plattelandsontwikkeling en Agenda 2000

3.2.5.1. Er is weinig reden tot optimisme over de werkgelegenheidseffecten van Agenda 2000 voor de landbouw. Daarom moeten prioritaire maatregelen worden uitgewerkt waardoor optimaal gebruik wordt gemaakt van de rol die landbouwers spelen bij de instandhouding van het milieu, met name op het stuk van bodemgebruik, landschapsbescherming, herbebossing, bestrijding van verwoestijning, behoud van de biodiversiteit en instandhouding van berggebieden, alsmede bij nieuwe initiatieven, zoals plattelandstoerisme en biologische productiemethoden.

3.2.5.2. Als onderdeel van de GLB-hervorming zou in het kader van de Structuurfondsenregeling de overschakeling op ecologisch duurzame landbouw moeten worden aangemoedigd en zou de aandacht moeten worden gevestigd op nieuwe beroepsprofielen die voor jonge mensen aantrekkelijk zijn.

3.2.5.3. Echte kansen om tot nieuwe werkgelegenheid, technologische innovatie en modernisering te komen en de economische bedrijvigheid in rurale gebieden in haar geheel aan te zwengelen, ontstaan echter vooral uit een coherent en doortastend plattelandsontwikkelingsbeleid waarin erkend wordt dat de landbouw de spil vormt van de plattelandseconomie en waarin tevens gepoogd wordt, ieder dienstig initiatief in aanverwante sectoren (levensmiddelenindustrie, toerisme, ambacht, vervoer, communicatie, enz.) te stimuleren.

3.2.5.4. Om bovengenoemde aanzwengeling van de economie van plattelandsgebieden een impuls te geven, zou het nuttig kunnen zijn een koppeling tot stand te brengen tussen het netwerk Natura 2000 (Habitatrichtlijn) en de Structuurfondsen, door de natuurgebieden van het netwerk bij de doelstellingen 1 en 2 onder te brengen.

⁽¹⁾ Zie het ESC-advies over het „Groenboek over het stadsmilieu” — PB C 269 van 14.10.1991.

⁽²⁾ Zie het ESC-advies over „Duurzame ontwikkeling — Bouwen en wonen in Europa” — PB C 355 van 21.11.1997.

⁽³⁾ Zie met name het advies over de actualisering van de communautaire strategie voor het afvalbeheer — PB C 89 van 19.3.1997.

⁽⁴⁾ Zie het ESC-advies over het thema „Het ‘Citizens Network’ — De verwezenlijking van de mogelijkheden van het openbaar personenvervoer in Europa — Groenboek van de Commissie” — PB C 212 van 22.7.1996; zie ook het ESC-advies over het thema „Naar een eerlijke en doelmatige prijsstelling in het vervoer — mogelijke beleidskeuzen voor het internaliseren van de externe kosten van vervoer in de Europese Unie — Groenboek” — PB C 56 van 24.2.1997.

⁽⁵⁾ PB C 313 van 30.11.1992.

3.2.5.5. Het waterbeheer door waterhuishoudingsinstanties, zoals dat wordt bevorderd in de Kaderrichtlijn over water, kan bijvoorbeeld een belangrijk instrument vormen in een nieuwe benadering op het gebied van landinrichting.

3.2.6. Opleiding en voorlichting op milieugebied in onderwijs en beroepswereld

3.2.6.1. De grootste inspanningen moeten geleverd worden op het gebied van opleiding en voorlichting, teneinde werknemers te winnen voor nieuwe beroepsactiviteiten, jongeren warm te maken voor nieuwe beroepen en vaardigheden, en overheden, maatschappelijke en beroepsorganisaties en kleine zelfstandigen voor te lichten over nieuwe technologieën en milieuvriendelijke managementmethoden.

3.2.6.2. In dit verband moeten niet alleen onderwijs- en opleidingsstructuren worden verbeterd, maar moet ook het milieu-auditsysteem worden versterkt, dat van gunstige invloed is op de manier waarop ondernemingen

met het milieu omgaan en een onderdeel bevat dat op „permanente scholing” en bijscholing van werkgevers en hun personeel is gericht.

3.2.6.3. Op het gebied van opleiding en voorlichting kunnen maatschappelijke en beroepsorganisaties en verenigingen een belangrijke rol spelen door als doorgeefluik te fungeren om kennis op grotere schaal te verspreiden.

3.2.7. Onderzoek en ontwikkeling

3.2.7.1. Met het nieuwe O&TO-kaderprogramma moeten impulsen worden gegeven aan het onderzoek naar en de ontwikkeling van schone technologieën en saneringstechnieken, maar ook — in het licht van duurzame groei en een duurzaam verbruik — aan de verschillende aspecten van nieuwe opvattingen over producten en productiemethoden. Het Europese concurrentievermogen en de daarmee samenhangende groei hangen af van de vraag in hoeverre er op de uitdagingen van milieubescherming adequate antwoorden kunnen worden gevonden en de natuurlijke hulpbronnen optimaal benut en behouden kunnen worden.

Brussel, 28 mei 1998.

De voorzitter

van het Economisch en Sociaal Comité

T. JENKINS

Advies van het Economisch en Sociaal Comité over de „Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad en het Economisch en Sociaal Comité inzake de controle en inspectie op voedsel-, veterinair en fytosanitair gebied”

(98/C 235/02)

Op 30 januari 1998 heeft de Europese Commissie besloten het Economisch en Sociaal Comité overeenkomstig artikel 198 van het EG-Verdrag te raadplegen over de voornoemde mededeling.

De Afdeling voor milieu, volksgezondheid en consumentenvraagstukken, die met de voorbereidende werkzaamheden was belast, heeft haar advies op 5 mei 1998 goedgekeurd; rapporteurs was de heer L. Nielsen en corapporteurs waren de heren Colombo en Verhaeghe.

Tijdens zijn op 27 en 28 mei 1998 gehouden 355e Zitting (vergadering van 27 mei) heeft het Economisch en Sociaal Comité het volgende advies uitgebracht, dat met 81 stemmen vóór, bij 3 onthoudingen, is goedgekeurd.

1. Inleiding

1.1. In onderhavige mededeling, die volgt op de mededeling van april 1997⁽¹⁾ inzake de gezondheid van de consument en voedselveiligheid, zet de Commissie uiteen welke maatregelen m.b.t. het opzetten van haar inspectiediensten op voedsel-, veterinair en fytosanitair gebied zijn genomen.

1.2. Verder beschrijft de Commissie welke activiteiten zij op het vlak van controle wil ontplooiën op basis van de studie en de aanbevelingen van de Algemene inspectiediensten (IGS) inzake voedselveiligheid (IGS-verslag)⁽²⁾.

⁽²⁾ „Een studie van de controlerende instanties voor voedselveiligheid”, Algemene inspectiediensten (IGS) van 13 oktober 1997.

⁽¹⁾ COM(97) 183 van 30 april 1997.